

Prostorne teorije glasanja

- Ideologija
- Program
- Problem konzistentnosti Filipa Konversa

- Dva aspekta:
  - Koliko je tema važna?
  - Kakvo je stajalište po određenoj temi?

p2 - koji su ključni razlozi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ekonomska pitanja / nezaposlenost	1583	29.7	31.4	31.4
	Identitetska pitanja	405	7.6	8.0	39.4
	Socijalna pitanja	577	10.8	11.4	50.8
	Povjerenje u lidera	1289	24.2	25.5	76.4
	Ljudi iz partije koje poznajem	407	7.6	8.1	84.4
	Uticaj porodice / poznanika / prijatelja	215	4.0	4.3	88.7
	Nesto drugo	570	10.7	11.3	100.0
	Total	5046	94.7	100.0	
Missing	BO	283	5.3		
	System	1	.0		
	Total	284	5.3		
Total		5330	100.0		

Osnovne pretpostavke

- Metrijska distanca između “pozicije” birača po određenom pitanju i “pozicije” partije po određenom pitanju
- Birač glasa za sebi “najbližu” partiju
- Mogućnost prostornog modeliranja

Primjer

- Pitanje 1:
  - Jedan od glavnih problema u ovoj državi danas je pitanje u kojoj bi mjeri zdravstveno osiguranje trebalo da bude plaćeno od strane države, a koliko bi pojedinci sami trebalo da plaćaju osiguravajuće kuće. Na skali u dodatku označite svoje mišljenje:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Javno zdravstveno osiguranje								Privatno zdravstveno osiguranje		

V1 – 1

V2 – 8

Primjer

- Pitanje 2:
  - Postoje različita mišljenja o tome koja bi trebalo da bude funkcija zatvora u jednom društvu – retribucija ili rehabilitacija. Na sljedećoj skali molim Vas da označite svoju poziciju:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rehabilitacija									Retribucija	

V1 – 5

V2 – 10

11

	X	Y
V1	1	5
V2	8	10

6

V2
x

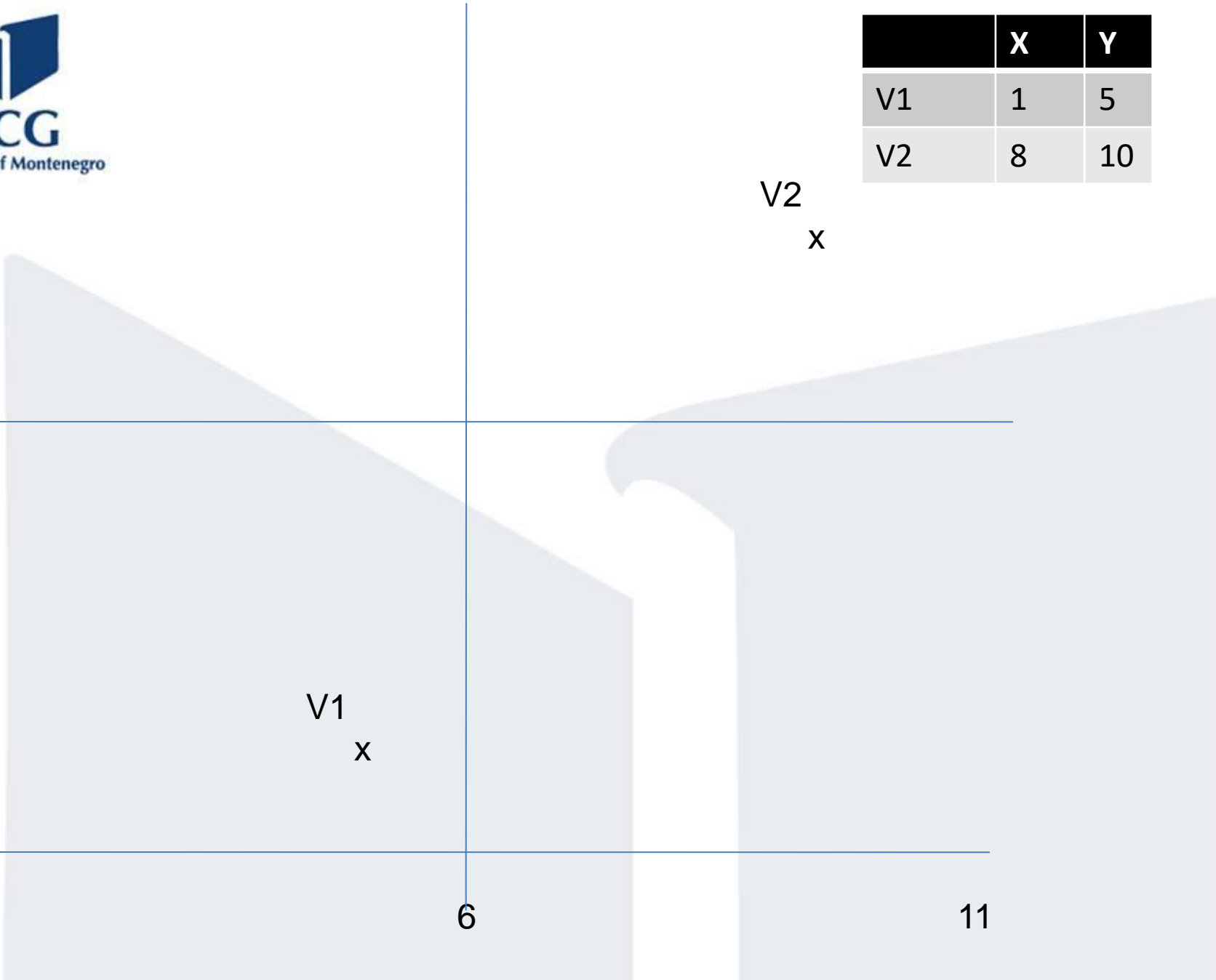
V1
x

1

1

6

11

Kako ocijeniti poziciju političke partije?

- Partijska dokumenta
- Partijske odluke
- Expertski intervju
- Pitati ispitanike

11

UCG

University of Montenegro

	X	Y
V1	1	5
V2	8	10
P1	2	2
P2	9	7

6

1

1

6

11

P1

x

V1

x

P2

x

V2

x

Pitagorina teorema

6

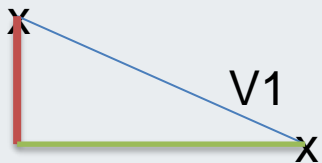
1

1

6

Pitagorina teorema 11

P1

P2

x

V2

x

Razlika V1 i P1

$$Z^2 = X^2 + Y^2$$

$$Z = \sqrt{X^2 + Y^2}$$

$$X = 2 - 1 = 1$$

$$Y = 5 - 2 = 3$$

$$Z = \sqrt{1^2 + 3^2}$$

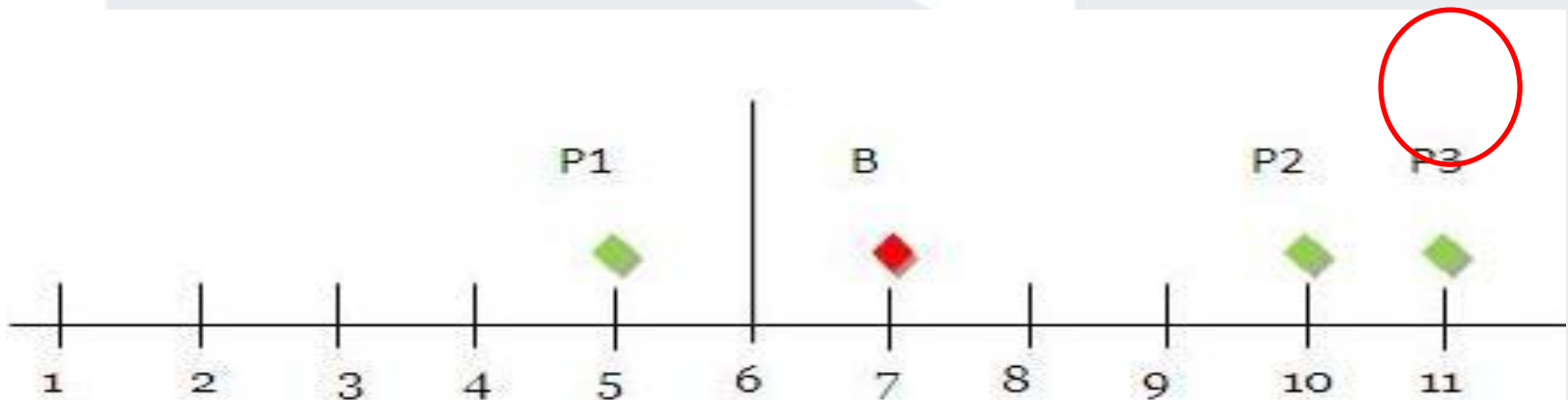
$$Z = \sqrt{10}$$

$$Z = 3.1$$

	X	Y
V1	1	5
V2	8	10
P1	2	2
P2	9	7

- Direkciona teorija

- Na kojoj strani je moje stanovište?
- Koliko mi je to pitanje važno?
- Koliko je jasna pozicija partije po tom pitanju?

Primjer iz Crne Gore

1.Građani bi trebalo da samostalno snose troškove liječenja.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Državni sistem zdravstvenog osiguranja trebalo bi da pokriva najveći dio troškova liječenja građana.
2.Onaj ko može više da plati treba da ima pristup boljoj zdravstvenoj usluzi.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Zdravstvene usluge treba da budu jednakog kvaliteta za sve, bez obzira na platežnu moć.
3.Privatna svojina je bolja od državne svojine.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Državna svojina je bolja od privatne svojine.
4.Prilikom privatizacije državne imovine, prioritet bi trebalo da imaju brzina i ekonomska efikasnost.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Prilikom privatizacije državne imovine, prioritet bi trebalo da imaju principi socijalne i političke pravednosti, posebno prava radnika.
5.Nije važno odakle stiže strani kapital sve dok stimuliše investicije, produkciju i povećanje broja poslova; treba ga privlačiti po svaku cijenu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ima suviše stranog kapitala koji bi crnogorsku ekonomiju mogao učiniti zavisnom od stranih interesa.
6. Ljudi treba da preuzmu više odgovornosti i da se brinu sami za sebe.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Država bi trebalo da preuzme više odgovornosti kako bi svako imao što mu je potrebno.
7. Nezaposleni treba da prihvate svaki ponuđeni posao, ili im treba oduzeti naknadu za nezaposlene.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nezaposleni treba da imaju pravo da odbiju posao koji ne žele.
8. Takmičenje je dobro; ono podstiče ljude da rade više i da razvijaju nove ideje.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Takmičenje je štetno; ono budi ono najgore u ljudima.
9. Država treba da da više slobode preduzećima.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Država treba više da kontroliše preduzeća.
10. Treba povećati razlike u platama kako bismo povećali zalaganje pojedinaca.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Treba smanjiti razlike u platama kako bismo svi imali podjednako.
11. Treba jačati privatno vlasništvo nad preduzećima.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Treba jačati državno vlasništvo nad preduzećima.
12. Svaki pojedinac je odgovoran za osiguranje svoje penzije.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Država treba da se pobrine za to da svi steknu pravo na penziju.

Partija	Expertska evaluacija	Pozicija birača date partije
DPS	2.73	-1.37
SDP	-4.9	-1.4
SNP	-2.9	-2.1
NOVA	-1.3	-2.26
PZP	-1.8	-1.3

Tabela 49: *Evaluacija ideološke pozicije partija u odnosu na poziciju birača*

